

МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ
щодо проведення II та III етапів
Всеукраїнської олімпіади з правознавства у 2018-2019 н. р.

Відповідно до наказу департаменту освіти і науки Дніпропетровської обласної ради № 491/0/212/-18 від 11.09.2018 «Про проведення Всеукраїнських учнівських олімпіад і турнірів з навчальних предметів у 2018/2019 н.р.» **03 листопада 2018 р.** відбудеться II етап Всеукраїнської учнівської олімпіади з правознавства **серед учнів 9-11 класів.**

Проводитись олімпіади будуть відповідно до Положення про Всеукраїнські учнівські олімпіади, турніри, конкурси з навчальних предметів, конкурси-захисти науково-дослідницьких робіт, олімпіади зі спеціальних дисциплін та конкурси фахової майстерності, затвердженого наказом Міністерства освіти і науки, молоді та спорту України від 22 вересня 2011 року № 1099, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 17 листопада 2011 року за № 1318/20056.

У цьому навчальному році проведення олімпіади з правознавства є особливим, адже у 10 класі немає окремої обов'язкової шкільної дисципліни «Основи правознавства», як у попередні роки. Цей курс мають лише профільні 10-11 класи. Але підходи до проведення олімпіад залишились такими ж (у Положенні про Всеукраїнські учнівські олімпіади до переліку предметів, винесених на олімпіади, вказано «правознавство»). Цьогоріч олімпіада з правознавства має право на існування.

Що треба знати, готуючись до II та III етапів олімпіади з правознавства?

1) Завдання для учнів 9 класу будуть орієнтовані на чинний програмний матеріал з курсу «Основи правознавства» (редакція 2016 р.)

2) Для учнів 10 класу завдання з правознавства будуть орієнтовані на знання навчальної програми за 9 клас та знання розділу II «Права і свободи людини» із курсу «Громадянська освіта».

3) Учні 11 класу працюватимуть над вирішенням завдань з правознавства за програмним матеріалом, що вивчався у 10 класі з «Основ правознавства» у минулому 2017-2018 н.р.

Зміст завдань

Завдання мають відповідати державним вимогам до рівня загальноосвітньої підготовки учнів, визначеним навчальними програмами, затвердженими Міністерством освіти і науки, й згідно вимог Державного стандарту базової і повної середньої освіти мають спрямовуватися на виявлення рівня сформованості правової предметної компетентності учнів. А такі підходи потребують визначення учнівських здатностей реалізовувати на практиці правові знання, загальнонавчальні та предметні вміння й навички, способи діяльності, цінності й ставлення в поведінкових моделях у правовому контексті.

Під час підготовки до олімпіади з правознавства особливу увагу варто приділити правам людини як наскрізному компоненту усіх навчальних дисциплін.

Потрібно пам'ятати, що **основні компетенції в галузі прав людини для учнів середніх шкіл** включають такі основні елементи:

- знання і розуміння (філософія прав людини, принципи прав людини і прав дитини, міжнародні стандарти, дотримання прав людини);
- ставлення і цінності (повага до себе та інших, критичне мислення толерантність тощо);
- навички та поведінка (відстоювання прав людини тощо).

Завдання олімпіади включатимуть законодавчі новели, прийняті Верховною Радою України за останні дві сесії. Завершення чергової сесії парламенту у січні кожного року є рубежем для визначення кінцевої дати прийняття нових законодавчих актів, що можуть входити до змістової частини програми олімпіади.

Олімпіада може містити питання, спрямовані на розвиток ціннісних уявлень про право в учасників олімпіади: історичний розвиток українського права; порядок організації державної влади; права людини та способи їх захисту; європейські стандарти прав людини; протидія домашньому насильству; особливості утримання батьками своїх дітей; участь неповнолітніх у збройних військових конфліктах; працевлаштування неповнолітніх тощо.

Особливу увагу потрібно приділити ознайомленню учнів/учениць із Міжнародним біллем прав людини, що складається із Загальної декларації прав людини (1948), Міжнародного пакта про громадянські і політичні права (1966) і Міжнародного пакта про соціальні, економічні і культурні права (1966). Також важливо передбачити практичні заняття щодо застосування Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод (1950) та обов'язковості практики Європейського суду з прав людини в Україні, із Конвенцією ООН про права дитини (1989).

Структура завдань

Структура комплексу завдань, типологія завдань та рівень їх складності будуть орієнтовані на структуру завдань республіканських (IV етап) олімпіад за минулі роки:

- тестові завдання на встановлення відповідності,
- на встановлення правильної послідовності;
- завдання з короткою відповіддю множинного вибору,
- питання із відкритою відповіддю,
- юридичні задачі.

Олімпіада з правознавства на II етапі триватиме **2 години**, на III етапі – **3 години**. Їм повинно передувати проведення інструктажу для учасників олімпіади.

Під час виконання завдань учням заборонено користуватися будь-якими джерелами інформації.

Разом з тим, нагадуємо, що на «Методичному сайті Людмили Базилевської» (<http://bazilevskaya.jimdo.com/>) також будуть вказані *орієнтовні тематичні та хронологічні рамки програмного матеріалу*, вивченого з правознавства на час проведення II-III етапу Всеукраїнської олімпіади.

Орієнтовні тематичні рамки програмного матеріалу, вивченого з правознавства на час проведення II етапу Всеукраїнської олімпіади у 2018 р.

9 клас	10 клас Курс «Громадянська освіта»	11 клас
Розділ 1. Основи теорії	Розділ 2. Права і свободи людини	Програмний матеріал за

держави і права		курс «Основи правознавства». 10 клас
Розділ 2. Правовідносини. Правопорушення. Юридична відповідальність		

Відповіді учнів необхідно оцінювати у день проведення олімпіади та результати заносити до протоколу.

Завідувач навчально-методичної лабораторії
соціально-гуманітарних дисциплін
кафедри соціально-гуманітарної освіти
КЗВО «Дніпровська академія неперервної освіти»

Л.Л. Базилевська